Fra Mørke til Lys.

Fortælling
af
Helene Berthold,
(Forf. til „Bedstefaders Husholdningsbog" o. a.)
Fra Tysk ved J. Engelstoft.

(Fortsat.)

Længe stod de to Ægtefæller, tæt sammenslyngede. Endnu aldrig — som nu i denne Stund — havde de saa tydelig følt, at de hørte sammen og ikke kunde undvære hinanden.

Hela var til Mode, som kaldtes hun atter til Live efter en lang Dødssøvn. Ja, visselig! Det havde voldt hende Døden, om Jesko var gaaet ind paa hendes Forslag.

Atter var nogle Aar forløbne. Da drog paa en herlig Sommerdag et lille, fredeligt Tog ud af Sveboes Port. Fru Hela med Svigermoder og Jomfruer drog ud i Skoven til den store aarlige Indsamling af Urter. En Skare Svende med Vaaben og Levnetsmidler ledsagede Kvinderne, thi en saadan Søgen varede gerne en hel Dag, og det havde ikke været raadeligt at lade de værgeløse Kvinder drage ud alene. Hvor let kunde ikke vilde Dyr eller fjendtlige Krigere overfalde dem — den store Kongevej, der gik fra Øst til Vest, førte, nær ved Sveboe, gennem den store Hede — ja, det var jo allerede ofte forekommet, at Børn, som søgte efter Bær, eller enlige Kvinder, der var dragne ud, ikke mere var vendt tilbage.

Hela og hendes kvindelige Ledsagere var imidlertid — takket være de anvendte Forsigtighedsregler — hidtil kommen uskadte fra det, og hver Gang glædede de sig altid længe i Forvejen til Udflugten i den skønne Skov.

Ogsaa denne Gang løb Turen — i hvert Fald i Begyndelsen — meget heldigt af, og de glade Menneskers Sang blandede sig med Fuglenes muntre Kvidren. Allerede havde man samlet flere Sække fulde af Lægeurter, og Fru Orta var meget tilfreds med dette Aars Udbytte. Middagsmaaltidet fortærredes under Latter og Spøg fra de unge Folks Side, og i en munter Stemning gav man sig atter i Lag med Arbejdet. Hela og hendes Svigermoder var beskæftigede, noget affides fra de øvrige, med at prøve og sortere Planterne, og det var med Vemod i Sindet, de gav Agt paa deres Ledsageres muntre Færd.

Navnlig Hela var i Dag meget mod i Hu. Stedse maatte hun tænke paa de Børn, hun havde mistet, og derved forestille sig, hvor herligt det dog vilde have været, om Drengene nu havde kunnet tumle sig her ved hendes Side.

Fru Orta gættede let Aarsagen til Datterens Tungsind og saa sig om efter noget, hvormed hun kunde aflede hendes Tanker.

Da opdagede hun paa en Gang, tæt ved Siden af sig, et Menneske, der ikke syntes at høre til Følget, og opmærksomt og ængsteligt betragtede hun denne mistænkelige fremmede.

„Se dog der, Hela, hvem mon det kan være? En Mand af vor Stamme er det ikke. Fremmed forekommer mig hans Klædedragt og mistænkelig hans Færd. Blikket fæster han stivt imod Jorden og fører en hemmelig Samtale med sig selv. Jeg vil hidkalde Svendene, at de kunne holde Øje med ham."

„Nej, lad blot være, Moder. Jeg frygter ikke", sagde Hela roligt. „Det er vel en, der samler Urter ligesom vi. Hvad skulde vel den enkelte Mand kunne gøre os? Desuden forekommer den fremmede mig slet ikke saa frygtelig; naar man betragter ham paa nærmere Hold, ser han jo ud som en fredelig Vandringsmand. Fjernt herfra ligger vel hans Hjemstavn, det forraader hans Klædedragt, men ellers ser han da ud som et andet Menneske."

Imidlertid havde den omtalte nærmet sig Kvinderne og vilde just, venlig hilsende, gaa dem forbi. Da sprang den ene af Svendene, erindrende, hvad der paalaa ham, frem og strakte Vandringsmanden sit Spyd i Møde:

„Aflæg Regnskab! Hvad bestiller du her, hvorfra kommer du, og hvorhen agter du dig?"

Uden i mindste Maade at forfærdes, blev den fremmede, en middelaldrende Mand, staaende, bøjede Vaabnet til Side og sagde venilgt:

„Vester fra kommer jeg, og mit Aasyn er vendt mod Poznan*), hvor jeg skal forkynde Evangeliet. Her i denne Skov blev en af mine Ledsagere syg, og jeg maa derfor nødtvungen dvæle her nogle Dage. Jeg var just i Begreb med at søge mig nogle vilde Kummenbusske for deraf at tilberede min Kammerat en styrkende Drik."

„Der kan jeg hjælpe eder", raabte Fru Orta ivrigt og tog en Haandfuld herligt duftende Urter frem af sin Sæk. „Tag dem, og maatte de bekomme den syge vel."

Med en hjertelig Tak greb den fremmede Urterne.

„Velsignet være I, min ædle Frue, og Gudherren gengælde eder eders Venlighed!"

Venlig hilsende bøjede han Hovedet og skred ilsomt samme Vej tilbage, som han var kommen.

Det faldt ingen ind at standse ham. Saa troværdig og sand havde hans Tale lydt, saa mildt og ædelt var hans Aasyn, at det ikke kunde falde nogen ind at tillægge ham forræderiske Hensigter.

Drømmende stirrede Hela efter den bortgangne. Hun havde studset ved flere Ord i hans Tale. Hvad, om denne fremmede vidste noget om den saa længselsfuldt eftertragtede Saksergud?

Om Evangeliets Forkyndelse og om „Herren" havde han talt! Saaledes vilde ingen, der troede paa de gamle Guder, have talt.

Desuden kom han jo Vest fra, og der — vidste Hela godt — boede den nye Religions Bekendere.

Det gjorde hende paa en Gang bitterlig ondt, at hun havde forsømt den gunstige Lejlighed og ladet Vandringsmanden fare uden at spørge ham ad. Hendes første Tanke var ilsomt at løbe efter ham, faa sin Formodning bekræftet og faa mere at høre om Saksergudens, men Unseelsen overfor de andre — navnlig hendes undergivne — afholdt hende fra dette opsigtsvækkende Skridt.

Da der nu ikke var flere nye Lægeurter at finde paa dette Sted, beredte man sig til at drage videre. Langsomt rejste Fru Orta sig, men, o ve! — hvorledes det gik til, vidste hun ikke selv, men sandsynligvis maatte hun have traadt i et Muldvarpeskud — straks efter laa hun der paa Jorden, stønnende og med brækket Ben.

Højlig forfærdet ilede Hela sin Svigermoder til Hjælp. Først troede hun, det blot var en øjeblikkelig Svimmelhed, men da hun saa søgte at rejse den faldne op, mærkede hun, hvad der var i Vejen.

*) Nu Posen.

tigt og godt, saa maatte Benet straks sættes sammen, men den Kunst forstod ingen af de til Stede værende, thi den lægekyndige Bogumil var bleven hjemme, og fra Byen havde man fjernet sig en god Milsvej.

Raadvild knælede Hela ned ved Siden af den jamrende gamle.

„Hurtig, hurtig, Jakzo og Kwafz, lav en Baare i Stand! Vi maa bære Fru Orta hjem."

Dog endnu førend Svendene kunde begynde paa at udføre denne Befaling, kom der bedre Hjælp. Den fremmede Vandringsmand havde sandsynligvis hørt de jamrende Pigers Klage og vendte nu ilsomt om for at se, hvad Ulykke der vel var sket.

I et Nu var han bleven klar over, hvad der var paa Færde. Uden at spilde Tiden med unyttige Spørgsmaal, bøjede han sig ned over den syge, og da hun stønnende pegede paa sin højre Fod, begyndte han at undersøge denne nøjere.

„Et temmelig ubetydeligt Benbrud", sagde han omsider. „Foreløbig er der ingen Fare, men Benet maa straks behandles. Det er bedst, I bringer den saarede til min Hytte. Det er næppe to Minutters Gang herfra, ude i Tykningen, og der har jeg alt, hvad der hører med til Forbindingen, ogsaa nogle Træskinner.

Dersom I vil tage mod min Hjælp, saa byd Svendene at følge efter mig."

Hela nikkede taknemmelig og uddelte sin Ordrer. Ikke længe efter laa Fru Orta, behandlet efter alle Kunstens Regler, i den fremmedes Hytte. Den gamle Kvinde var, udmattet, falden i en let Slummer, og hendes Svigerdatter kunde nu ikke finde Ord nok til at takke den venlige Hjælper. Denne bad hende imidlertid smilende om at holde inde.

„Jeg har kun gjort, hvad der var simpel Kristenpligt. Tak heller den barmhjertige Herre histoppe, fordi han lod vore Veje krydse hinanden. Men du forstaar mig vel slet ikke, thi jeg ser af den Amulet, den syge bærer, at I høre til Zernebogs Tilbedere og — —"

„Bryd dig ikke derom", afbrød Hela ham hastig. Nu kunde hun tale uden Sky, thi nogle af Svendene var ilede til Sveboe for der at hente en magelig Værebør, og de øvrige tilligemed Pigerne havde lejret sig i en passende Afstand fra Hytten. „Tal blot ud. Du ved ikke, hvor jeg længes efter at faa mere at vide om den mægtige Saksergud, den barmhjertige Frelser og Børneven!"

Højlig forundret og glad betragtede den fremmede den unge Hustru.

„Hvem har fortalt dig om ham, den højlovede, Guds og Menneskens Søn?"

„En Olding, træt af Rejsen, søgte en Gang Hvile under vort Tag. Han talede kostelige Ord om en barmhjertig Hjælper i al Nød, men mine egne forbød mig at høre mere, og derfor ved jeg ikke andet, end at der gives en bedre Gud end vor Zernebog."

„Ja, ja, en tusindfold bedre og mægtigere Gud end disse døde Afguder", raabte Vandringsmanden med straalende Øjne.

„Ja, vi har virkelig en Gud, der er vor Hjælper, og en Herre, Herre, som udfrier fra Døden!

Ogsaa din Længsel, min Datter, har han fornummet, og derfor var det, jeg her skulde gøre det ufrivillige Ophold. Atter faar jeg Lov at skue hans vidunderlige Førelser og at vejlede en Sjæl fra Døden til Livet.

Priset være hans hellige Navn!

„Kom nu hid og laan mig Øre, min Datter! saa vil jeg undervise dig i Herrens Frygt."

Hela var ikke sen til at følge Opfordringen, og aandeløs, med glad bankende Hjerte lyttede hun til den fremmedes simple, dog saa vidunderlige Fortælling.

„Ja, saaledes, saaledes fortalte ogsaa Oldingen", raabte hun inderligt Gang efter Gang, og store Taarer randt ned over hendes Kinder.

Fortælleren begyndte ved Skabelseshistorien og Syndefaldet og skildrede derudfra, hvorledes Menneskenes Nød og Ugudelighed tiltog fra Menneskealder til Menneskealder, indtil omsider Gud den Almægtige i sin uendelige Barmhjertighed sendte sin enbaarne Søn ned til Jorden, at han skulde være en Frelser for alle dem, som vilde lade sig frelse.

Havde den fremmede kun meddelt den gamle Pagts Historie i ganske korte, om end tydelige Træk, saa begyndte han nu —— fra Frelserens Fødsel af — at fortælle udførligere, og den unge Hustru lyttede til med stedse mere straalende og lyksaligere Aasyn. Hun vidste ikke, hvor længe hun kunde have siddet og hørt til, og med Sorg tænkte hun paa, at om en, højst to Timer vilde det hele være forbi.

Altsammen forbi? Nej, det var dog ikke nødvendigt! Kunde hun da ikke bevare alle disse Ord i sit Hjerte og paa bedste Maade søge at leve derefter? Kunde ikke denne Jesus blive ogsaa hendes Frelser, han, der selv havde sagt: „Kommer hid til mig, alle I, der arbejder og ere besværede," og „Hvo, som kommer til mig, vil jeg ingenlunde støde ud."

Jovist, hvad kunde der være i Vejen for det?

Næppe havde derfor den fremmede endt Fortællingen om Kammersvenden fra Æthiopien, før hun begejstret sprang op og raabte med straalende Øjne:

„Se, derude flyder en lille Bæk, hvad hindrer ogsaa mig i at blive døbt?"

Den kristne studsede.

„Det gaar ikke saa rask, min Datter, Først maa jeg da have undervist dig i længere Tid."

Men Hela brød sig ikke om denne Indvending.

„Har du ikke lige fortalt mig, hvorledes Filip døbte Kammersvenden lige paa Stedet? Nuvel, saa døb ogsaa mig nu i dette Øjeblik! Ogsaa jeg tror af ganske Hjerte, at Jesus Kristus, Guds enbaarne Søn, er kommen til Verden for at søge og frelse det, som var fortabt.

„Jeg lover dig her — ligesaa dyrt og helligt som nogen Ed —: Fra nu af skal denne Jesus være min Klippe og min Del evindelig, og hverken Nød eller Død skal kunne rive mig ud af hans favnende Frelserarme!

Derfor beder jeg dig endnu en Gang: Døb mig!"

Bedende rakte hun de foldede Hænder i Vejret.

Da kunde Præsten — thi det var den kristne — ikke længere modstaa. Med taarefyldte Øjne bøjede han sig ned over den knælende Kvinde og sagde rørt:

„Datter, din Tro er stor, dig ske, som du vil!"

Han førte den unge Hustru ned til Bækken, der flød forbi Hytten, og ilsomt traadte Hela ud i den. Hun var saa vidunderlig højtidelig og lyksalig til Mode og da Daabsvandet berørte hendes Pande og Præsten gjorde Korsets Tegn over hende, gennembævedes hun af hellig Andagtsfølelse.

„Hela Helena" havde Herrens Tjener døbt hende, og da hun nu steg op af Vandet, sagde han bevæget:

du alle Dage vandre mellem dine som den, der lader Kristi Evangeliums rene Lys skinne for de ulykkelige, der rave om i Hedenskabets Mulm og Nat!

Og drag nu bort i Fred; Herren, den almægtige, velsigne din Indgang og Udgang fra nu af og til evig Tid. Amen!"

Med Tak og Bøn faldt Hela paa Knæ, og medens hun som Kristen sendte sin første Bøn mod Himmelen, vendte Præsten sig til de helt bestyrtede Svende og Piger og begyndte at forklare dem, hvad der nys var gaaet for sig. Skønt og livsaligt talte han om Frelseren, der ogsaa var kommen for at frelse dem, de ufrie, af Syndens Vold, og de livegne blev helt underlig til Mode ved at lytte til hans Ord.

Gerne havde de hørt mere om denne Jesus, men da kom Svendene tilbage fra Sveboe med Baaren, og man maatte nu ilsomt berede sig til Hjemturen.

Med hjertelig Tak og mange gode Ønsker tog den unge Hustru Afsked med den fremmede. Allerhelst vilde hun have taget ham med til Sveboe, men det gik jo ikke an, da han havde sin bestemte Rejseplan og ventedes i Poznan.

Han lovede imidlertid at søge at udvirke hos sine overordnede, at de — saa snart som muligt — ogsaa sendte Præster til disse Egne for at bringe Folket Evangeliet.

Med en venlig Hilsen skiltes han derpaa fra vore Venner, og i dybe Tanker begav disse sig paa Hjemvejen.

De livegne hviskede ivrigt sammen undervejs, men Hela mærkede det slet ikke. Hun var endnu helt opfyldt af, hvad der nys var foregaaet, og hørte derfor ikke, at Kwafz sagde til sine Kammerater og Pigerne:

„Sælsomme Ting har vi i Dag skuet og hørt, men lad ikke vor Mund røbe det for noget Menneske; thi det aner mig, at vidste Jaroslaw, hvad der er sket, saa vilde det gaa vor Herskerinde ilde.

Værer derfor tavse overfor enhver, at ikke vor Sladderagtighed skal volde Ulykke og Fortræd."

De andre nikkede ivrigt. Alle var de deres Herre og hans Hustru trofast hengivne, og navnlig for deres unge Herskerinde vilde enhver af dem med Glæde være gaaet gennem Ilden.

Hela anede intet om sit Tyendes Bekymringer for hendes Skyld. Det var aldeles ikke faldet hende ind at paalægge dem Tavshed med, hvad der var sket, thi hun tænkte paa ingen Maade at hemmeligholde sin Tro.

Tværtimod!

Frit og aabenlyst vilde hun bekende den Naade, der var hende vederfaren, at ogsaa andre ved hendes Eksempel kunde blive vundne for Evangeliet.

Sjette Kapitel.

Kristendom og Afgudsdyrkelse.

Det blev Nat, inden vore Venner naaede hjem til Byen, og bekymret modtog Jesko sine kære.

I sin første Bestyrtelse over Moderens Uheld mærkede han intet til Helas forandrede Væsen. Først da den gamle Kvinde var taget under Behandling og hvilede trygt paa det bløde Leje, saa han forbavset ind i sin Hustrus næsten overjordisk straalende Øjne og raabte forfærdet:

„Hvad er der hændet dig, min elskede?

Du ser jo ud, som havde du mødt Skovgudinden eller noget andet overnaturligt!"

Med Taarer kastede den unge Kristenkvinde sig til sin Ægtefælles Bryst.

„O, Jesko, ja, mig er ogsaa vederfaret noget ganske vidunderligt, og jeg er saa lyksalig, at jeg ikke kan beskrive dig det!

Men lad mig fortælle dig alt fra Begyndelsen, thi allerede længe har jeg længtes efter at aabne mit Hjerte for dig.

Ak, min elskede, du aner ikke, hvilke Kampe og Trængsler, jeg har haft at gennemgaa i de sidste Aar.

Allerede ofte var jeg nær ved at sige dig alt, men stedse holdt den Tanke mig tilbage, at jeg ikke maatte bebyrde dig med mine Bekymringer.

Men nu, da alt er forbi, da mit Hjerte jubler, befriet fra al Nød, nu maa jeg aabenbare dig, hvad der en Gang trykkede mig, og hvad mig i Dag er vederfaret."

Helt forfærdet betragtede Jesko sin unge, heftigt bevægede Hustru. Denne lod sig imidlertid ikke forstyrre, men begyndte udførligt at fortælle om sine Sjælekampe i de forløbne Aar.

Med bevægede Ord skildrede hun sit Hjertes Nød, sin Tvivl overfor de gamle Guder og sin Længsel efter en levende, barmhjertig Gud.

Ved sin Sorg over de Børn, hun havde mistet, dvælede hun kun kort, men desto udførligere omtalte hun sin Fortvivlelse over sin Ægtefælles Sygdom og Saksergudens vidunderlige Svar paa hendes ydmyge Bøn.

Ordene flød ustandseligt fra hendes Læber, og mere og mere begejstret og troværdigt klang hendes Tale.

Med Følelser, der vanskelig lade sig beskrive, lyttede Høvdingen til. Jo længere Hela talte, desmere beklemt blev han om Hjertet.

Sin Hustrus Længsel og Kampe forstod han kun halvt, men han følte tydeligt, at hvad hun havde gjort, varslede dem begge ilde. De foragtede Gudert forstod ikke Spøg, og han, deres tro Tilhænger, anede skrækkelige Følger for sig og sine.

„O, Hela, Hela, hvad har du dog gjort!" stønnede han fortvivlet, og endnu vidste han ikke en Gang det værste, thi Hela begyndte først nu at fortælle om sit Møde med den fremmede Præst.

Forfærdet holdt hun inde ved at høre sin Mands smertelige Udraab.

„Vredes du paa mig, Jesko? O, vend dig ikke fra mig! Du ved ikke, hvor meget jeg har kæmpet og lidt!

Nej, se ikke saa bebrejdende og straffende paa mig, saa kan jeg ikke blive ved, og det vigtigste kommer dog først nu."

„Fortæl videre," sagde Høvdingen dumpt og skjulte Ansigtet i sine Hænder.

„Nej, nej, min elskede, ikke saaledes," bad Hela grædende. „Husk, hvad du en Gang lovede mig!"

Bedende slyngede hun Armene om hans Hals.

Da kunde Jesko ikke længere modstaa. Rørt trykkede han den ængstelige Kvinde til sit Hjerte og sagde blødt:

„Du gjorde vel i at minde mig om hin Dag, thi jeg er endnu stedse i din Gæld. Saa tal da, og hvad du end har at sige, skal det dog ikke rokke min Kærlighed til dig!"

Ømt og taknemmeligt kyssede Hela sin Ægtefælles

hvad der var hændet hende.

Medens hun talte, forsvandt al Frygt og Undseelse, og hellig Begejstring lyste ud af hendes skønne, mørke Øjne.

Det var med blandede Følelser, Jesko lyttede til hendes Fortælling. En tung Kamp mellem Kærlighed og Pligt rasede i hans Hjerte, og da Hela havde endt sin Beretning, sprang han — glemmende sit Løfte — op med et Vredens og Forfærdelsens Skrig.

„Det kunde du gøre mig! Svigtet har du vore Fædreneguder for at krybe i Støvet for den forhadte Saksergud!

O, Skam og Tort!

Ve, ve over os begge!

Alt, hvad jeg ejer, gav jeg med Glæde, om jeg derved kunde gøre det forfærdelige usket!"

Den store, stærke Mand skælvede af Smerte og Sindsbevægelse, og paa en Gang laa han for sin Hustrus Fod og raabte bønfaldende:

„Vend om, Hela, vend om!

Tænk paa vor Lykke og vor Kærlighed! Bring i Morgen for det forsamlede Folks Øjne den vrede Zernebog et større Offer, saa vil alt atter blive godt.

Se, jeg knæler, ydmygt bedende, for dig! Min elskede, vend om, inden Død og Fordærvelse rammer os begge!"

Den unge Hustrus Hjerte var bristefærdigt ved at se sin elskede Ægtefælles Sorg.

Hvor gerne vilde hun ikke have hjulpet ham, men paa sin Tros Bekostning — umuligt! Sørgmodig saa hun ind i de blaa Øjne, der bedende var rettet mod hende, og sagde blidt, men bestemt:

„ Jeg kan ikke, Jesko! Jeg er og bliver en Kristen, thi i den hellige Daab blev jeg uløseligt forbundet med min Herre og Frelser!

Nej, vend dig ikke fra mig, det skal være min stadige Bøn, at ogsaa du maatte komme til at tro paa den treenige Gud, alt det skabtes sande, levende Skaber og Opholder, den barmhjertige Fader og Frelser i al Nød!

O, var blot den fremmede Vandringsmand her og kunde tale i mit Sted! Jeg er vis paa, at ham vilde du ikke kunne modstaa!"

„Forbandet være han, der har ført dig paa Vildspor!" raabte Jesko opbragt. Derpaa skjulte han atter Ansigtet i sine Hænder og bræst i lydig Graad.

Tusindfold dybere end Tabet af hans Sønner smertede det ham, at hans elskede Viv var falden fra sine Fædres Tro.

Dybt rystet og raadvild var Hela Vidne til sin Mands heftige Smerte. Det ene Suk efter det andet steg fra hendes beklemte Hjert op til den nys fundne, guddommelige Hjælper, og endelig kom Høvdingen mere til Ro.

Langsomt hævede han Blikket og saa bebrejdende og sørgmodig paa sin Hustru:

„O, Hela, at du dog kunde volde mig dette! Hvorved har jeg forspilt din Kærlighed, at du saaledes vender dig bort fra mig?"

Bittert grædende omfavnede den kristne Kvinde sin Ægtefælle:

„Nej, nej, Jesko, det gør jeg ikke! Jeg elsker dig lige saa højt som før, ja med en endnu dybere og renere Kærlighed!

Tro mig, min elskede, fra i Dag af skal du i mig faa en bedre og mere trofast Hustru end tilforn. Tilgiv mig, naar jeg nu maa krænke dig, og lad mig rolig vandre min egen Vej; du vil en Gang i sin Tid takke mig derfor."

Med et Suk tog Fyrsten den bedende Kvinde i sine Arme:

„Hvem kunde vel modstaa dig!

Saaledes være det da: Jeg holder mit Ord og lader dig faa din Villie. Eet maa du dog love mig: Hemmeligholdsaa vidt muligt din nye Tro for alle, thi ve dig og mig, om Jaroslaw fik Nys derom!"

„Svært vil det falde mig at tie om det, der gør mig saa glad og salig til Mode," sagde Hela stille. „O, Jesko, vidste du dog blot, hvor livsaligt det er at eje denne nye Tro!"

„Spar dine Ord," sagde Høvdingen alvorligt. „Vær glad ved den Frihed, jeg har tilstaaet dig, og følg saa mit Raad."

Kærlig og ydmyg kyssede Hela sin Ægtefælles Haand:

„Jeg takker dig af hele mit Hjerte. Jeg vil gøre efter din Befaling og ikke tale, uden jeg bliver spurgt. Men skulde Omstændighederne komme mig i Forkøbet, da vil du dog vel ikke forlange, at jeg skal lyve eller fornægte min Tro, thi ogsaa du hader jo al Falskhed og Løgn."

„Nej, lyve og bedrage skal du ikke," sagde Jesko alvorligt, „men Klogskab og Forsigtighed er ingen Skam for den ærlige Sjæl." —

Da Hela senere vaagede ved sin Svigermoders Leje, takkede hun paa sine Knæ Herren, fordi alt var løben saa vel af. Hun havde i sit stille Sind frygtet for Jesko, da hun kendte hans stive Vedhængen ved sine Fædres Tro og hans Had til alt, hvad der var falsk eller kom Saksergudens ved. Derfor kunde hun ikke andet end anse hans forandrede Sindelag og hans Venlighed mod hende for Svar paa hendes Bøn, og paany rørte sig hos hende det brændende Ønske ogsaa at vinde sin elskede Ægtefælle for denne mægtige og barmhjertige Frelser.

For det første var der rigtignok kun liden Udsigt dertil. Saa snart som hun ved Lejlighed drejede Talen hen paa det kildne Emne, afbrød hendes Mand hende brat, ja, en Gang afviste han hende endog med vrede Ord.

Desuden opgav hun ikke Haabet, og jo tiere Jesko gik til Zernebogs Tempel og bragte Offergaver for at sone hendes Frafald, jo inderligere og ivrigere bad hun for hans Omvendelse.

Og snart fik hun en Medhjælper i sin Svigermoder.

I de lange, lange Nætter, da den gamle Kvinde — knuget af Smerte og Dødsangst — laa paa sit Leje, kunde Hela ikke bære det over sit Hjerte at lade sin elskede Svigermoder uden Trøst. Først tøvende og forsigtig begyndte hun at tale om Frelseren og Forløseren, indtil hun til sidst — opmuntret ved den gamles øjensynlige Glæde og Længsel — rykkede helt ud med Sproget.

Da Orta var kommen sig, fjernede hun resolut Afgudsbilledet fra sit Værelse, og i dets Sted traadte et simpelt, tømret Trækors.

„O, Moder, ogsaa du!" raabte Jesko smerteligt, da han en Dag opdagede de Kristnes forhadte Tegn.

(Fortsættes).